

MED IKKE FOR: Samskabelse af borgerens sundhedsvæsen med Peerboard

Psykiatriens Peerboard

I Psykiatrien i Region Nordjylland er der etableret et fora af 'ligemænd' – et Peerboard. Peerboardet består aktuelt af ca. 30 medlemmer, der har det tilfælles, at de er tidligere eller nuværende patienter eller pårørende i psykiatrien i Region Nordjylland.

Formålet med Peerboardet er at give psykiatriens patienter og pårørende en direkte stemme, gennem samskabelse, til at anvende deres erfaringer positivt, ytre deres meninger og præge udviklingen af en fremtidig personcentreret psykiatri. Altså en psykiatri, hvor patienter og pårørende oplever at få den rette hjælp, på det rette tidspunkt, på den rette måde.

Baggrunden for Peerboardet er, at mange patienter og pårørende til stadighed ikke oplever at modtage 'hjælp, der hjælper'.

Peerboardet blev etableret i 2015. I dag er det en fast og væsentlig samarbejdspartner i udvikling af psykiatrien i Region Nordjylland. Der er øget efterspørgsel på Peerboardets hjælp, og alene i 2019 har Peerboardets medlemmer været involveret i mere end 12 forskellige projekter, fora og udvalg.

Peerboardet i praksis

Peerboardets arbejde er ulønnet. Det ledes af Enhed for Samskabelse, der har direkte reference til Psykiatridirektøren. Rekruttering sker gennem mund til øre metode, åben telefon til Psykiatrilædelser og via psykiatriens hjemmeside.

Peerboardet mødes 4 gange årligt til workshops. Gennem øvelser og faciliteret dialog arbejdes der med at sprogliggøre Peerboard medlemmernes levede erfaringer, så de efterfølgende kan sættes i spil i konkrete samskabelsesprocesser med psykiatriens ansatte. Workshops tjener således et forberedende formål, der muliggør, at de kan få en reel stemme i de processer, de deltager i.

I forbindelse med workshops fremkommer der ofte mange ideer til fremtidige projekter - og Enheden bærer dem videre til relevante ledelsesslag. Peerboardet er altså med til at sætte emner på dagsordenen - og det er i sig selv med til at fastholde organisationens fokus på, hvad der er vigtigt for brugerne.

Værdi og effekt af Peerboardets arbejde

Peerboardet er værdiskabende på både et organisatorisk og et individuelt niveau.

På organisatorisk niveau har Peerboardets arbejde bidraget til samskabelse af brugerinddragende initiativer. Blandt mange kan nævnes:

- Udvikling og implementering af PRO-Psykiatri; et redskab til øget indflydelse i egen behandling
- Udvikling af Patientens Team; en dynamisk model for inddragelse og samarbejde
- Udvikling af model for peeransættelser i fleksibel opsøgende psykose behandling (F-ACT)

Særligt skal resultatet vedr. peeransættelser i F-ACT nævnes. På en workshop pegede Peerboardet på peeransættelser som den vigtigste ændring frem mod en psykiatri, der tilbyder den rette hjælp, på det rette tidspunkt og på den rette måde. Perspektivet fremlagde Enhed for Samskabelse for Regionsrådet, Psykiatrilædelser og Virksomhedsledelsen, og med sparring fra Peerboardet søgte Enheden satspulje midler til at realisere peeransættelserne. Med bevillingen blev projektet en realitet, og det samme gjorde ansættelsen af en projektleder med dobbelt kompetence som tidligere patient og kommunikations-baggrund.

På individuelt niveau har Peerboardets arbejde bidraget til, at mennesker, der har psykisk sygdom tæt inde på livet, har fået rum til at sætte ord på 'det svære' og en ramme til at anvende både gode og dårlige erfaringer konstruktivt til glæde og gavn for andre. For organisationen er værdien af dette, at patienter og pårørendes erfaringer kommer tilbage til psykiatrien, hvor de anvendes til at skabe forandringer således, at der ikke udvikles mere af det, 'der ikke virker' eller opleves meningsløst. Altså - at der skabes mest muligt værdi for de tilgængelige midler. Netop denne værdi har fået tiltagende opmærksomhed i organisationen, hvilket blandt andet har afledt, at flere fra Peerboardet er blevet ansat i psykiatrien.

Erfaringer fra Peerboardet

En af de vigtigste erfaringer fra etablering af Psykiatriens Peerboard er, at tidligere patienter og pårørende er en stor uudnyttet ressource i udviklingen af psykiatrien. De KAN og VIL inddrages. Det er tydeligt, at Peerboardets medlemmer ikke kun får mulighed for at designe fremtidens psykiatri, men i høj grad også får øget livskvalitet ved selv at blive mødt som ressourcestærke individer. Responsen fra Peerboardets medlemmer er, at de føler sig som ligemænd og kvinder samt, at deres stemme gør en forskel, der viser sig ved konkrete ændringer i psykiatriens organisering og tilbud.

Organisatorisk er det en vigtig erfaring, at sammensætningen af medarbejderne i Enhed for Samskabelse har haft afgørende betydning for Peerboardets succes. Netop det, at enheden trækker på kompetencer indenfor samskabelse, kommunikation, design, facilitering, klinisk arbejde og brugererfaring gør, at de kan skabe systematiske og transparente processer, der muliggør, at selv svært psykisk syge patienter og svært belastede pårørende kan deltage. En anden erfaring er, at de afledte effekter af Peerboardet kommer med ledelse, både den som Enhed for Samskabelse står for, og den der kommer med Enhedens ledelsesmæssige organisering direkte under Psykiatridirektøren. Organiseringen betyder helt konkret, at vejen fra ide til handling er kort, hvilke giver optimale betingelser for Peerboardets arbejde.

Peerboardets fremtid

Fremtiden for Peerboards i Region Nordjylland ser lys ud. Der arbejdes videre med Peerboardet i voksenpsykiatrien, og aktuelt er Enhed for Samskabelse i færd med at oprette Danmarks første Peerboard i børne- og ungdomspsykiatrien.

Nye Peerboard medlemmer kommer løbende til, mens andre tager videre eller holder pause. Enhed for Samskabelse vokser sig gradvist større, og det er ønsket, at samskabelse i fremtiden skal være en helt naturlig del af hverdagen i den nordjyske psykiatri.

Udenfor psykiatrien ser fremtiden for Peerboards også lys ud. I Budgetaftalen 2019 for Region Nordjylland blev Peerboards fremhævet som en brugerinddragende praksis, man ønskede udbredt. Flere steder i somatikken er der allerede etableret Peerboards med stor succes.

**Hvis du vil vide mere, er du
velkommen til at kontakte:**

Malene Terp
E-mail: m.terp@rn.dk
Tlf. 40128333

Psykiatrien, Enhed for Samskabelse
Mølleparkvej 1
9000 Ålborg